

הצלחה טכנולוגית, נישולן אסטרטגי

ישראל סובלת זה כעשור מפיגועי רקטות ופצצות צמ"רים מכיוון רצועת עזה. ברור לכולם שאף מדינה אינה יכולה להסכים להתקפות כאלה. מספר הפצצות ששוגרו מעזה בשנים 2005-2008 הוא מדהים – כמעט 10,000. לאחר "עופרת יצוקה" קטן מאוד מספר השיגורים,

אם כי נשאר ברמה הלא מתקבלת על הדעת של מאות בשנה. האפשרות לבלום הפצצות באמצעות מערכת יירוט הייתה תמיד חלומם של מקבלי ההחלטות, עוד מימי "מלחמת הכור כבי"ם" של הנשיא רייגן. בשנת 2007 הוחלט לפתח ולצייד את צה"ל במערכות כיפת ברזל. דובר או שמערכת הגנה מפני טילים תאפשר חופש לפעול בעזה, מבלי לחשוף את העורף לסיכונים.

כעת נשאלת השאלה אם ההחלטה לפתח את המערכת אכן שינתה את התמונה האסטרטגית, או שמא מצאנו את עצמנו שוב בנקודת ההתחלה.

בששת הימים הראשונים למבצע עמוד ענן שוגרו כ-1,150 פצצות לעבר ישראל. מערכת כיפת ברזל מתפקדת מעבר למתוכנן ומצליחה ליירט קרוב ל-90 אחוז מהשיגורים שאינם נופלים בשטחים פתוחים. מספר ההרוגים עד כה הוא שלושה. כולנו מתמלאים גאווה על הצלחתה הטכנולוגית של המערכת ומתחלחלים מהמחשבה מה היה קורה אילו נפלו הטילים על ערינו. אולם האם השתנה משהו אסטרטגית? האם מקבלי ההחלטות היום נמצאים במצב שונה מזה שבפניו עמד אולמרט לפני מבצע עופרת יצוקה?

מעבר למצב המדיני היום, שהוא קשה בהרבה מזה שהיה לפני ארבע שנים, התשובה הברורה היא לא. דרום הארץ משותק, אין לימודים והפעילות הכלכלית השוטפת מקרטעת. יתר על כן, רדיוס האיום של האויב גדול בהרבה, וכולל היום אפילו את תל-אביב. במהלך השבת נפלו על אשדוד, המוגנת במערכת כיפת ברזל, יותר פצצות מאשר בכל מבצע עופרת יצוקה.

עומדות בפנינו רק שתי דרכים להתמודד עם איום הטילים: או שנשתלט על השטח בדרך זו או אחרת, או שנגיע להבנות עם הצד השני על הפסקת הירי

אם בעבר שקלו אם לפעול בעזה או לחסל את אחד מראשי חמאס בשל ההשלכות של המהלך על אוכלוסיית דרום הארץ – הרי שההתלבטות שלפני המבצע האחרון נותרה זהה. הסיבה לכך פשוטה: במצב יירוט של 90 אחוז מהטילים, כל שנדרש מהאויב הוא לשים את ידיו על פי עשרה טילים מאשר בעבר, כדי לחזור בדיוק לאותו מספר נפילות מוצלחות בישראל. חמאס עשה הרבה יותר. בנוסף, ההתקדמות הטכנולוגית לא עצרה אצלנו, והוא מסוגל לאיים על מספר גדול יותר של יישובים.

במידה רבה דומה הניסיון לבלום את הטילים לאחר שיגורם לניסיון לבלום את הטילים לפני שיגורם. מבצעים אמיצים כסדרן, עצירת ספינות הנשק וחיסולים ממוקדים ממלאים את ליבנו גאווה בשל התעוזה והיכולת המבצעית המרשימים – אולם מורסכם כי כמויות הנשק שבידי חמאס הולכות וגדלות. בה במידה ההשפעה של השמדת מאגרי הפאג'ר או הפגיעה האנושה ביכולות השיגור על מספר הטילים שהאויב משגר היא מינימלית. נחזור כעת לכיפת ברזל ולניסיון לבלום את הפצצות לא-חר שיגורן. הגאווה הממלאת אותנו כאשר אנחנו צופים בפיצוץ הטילים בטלוויזיה אינה מיתרגמת לצמצום בעל משמעות ממשית של מספר הפגיעות ביחס לעבר.

מבט בהיסטוריה הלא-רחוקה על ההצלחה החלקית של מבצע עופרת יצוקה, מלחמת לבנון השנייה ומבצע חומת מגן ילמד אותנו שעומדות בפנינו רק שתי דרכים להתמודד עם איום הטילים. או שנשתלט על השטח בדרך זו או אחרת, או שנגיע להבנות עם הצד השני על הפסקת הירי. פיתוח מערכת הגנה מהפכנית הוא כורח שרק דוחה את ההכרעות המהותיות ולא שינוי אסטרטגי. ■

ד"ר גדעון פרידמן הוא פיזיקאי ואיש היי-טק, בוגר אוניברסיטת סטנפורד העוסק באנרגיה ירוקה ובחינוך

© כל הזכויות שמורות לידיעות אחרונות בע"מ

אין להעתיק, להפיץ, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לשדר בדרך כלשהי (בכתב, בדפוס או במדיה אחרת) – ובכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – חלק כלשהו של העיתון (לרבות טקסט, איורים, צילומים, תמונות, מפות, גרפיקה) הן בגרסה טקסטואלית והן בדפים מעוצבים, לרבות באמצעות הקלטה והקלדה, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציאה לאור, ידיעות אחרונות בע"מ